

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Antopäivä: 24.6.2021	Voimaantulopäivä: 1.7.2021	Voimassa: Toistaiseksi
-------------------------	-------------------------------	---------------------------

---

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:
Laki Liikenne- ja viestintävirastosta (935/2018)
Vesiliikennelaki (782/2019)

Muutostiedot:
Korvaa Liikenne- ja viestintäviraston ohjeen "Liikenne- ja viestintäviraston viranomaistoiminta vesiväyläasioissa" (TRAFICOM/202109/03.04.01.01/2020).

Liikenne- ja viestintäviraston viranomaistoiminta vesiväyläasioissa

Esipuhe

Liikenne- ja viestintävirastolla on erilaisia lakiin perustuvia viranomaistehtäviä vesiväyläasioissa.

Tämä yleisohje käsittelee vesiväyliin ja vesiliikenteeseen liittyviä tehtäväalueita, joissa Liikenne- ja viestintävirasto toimii päättävänä tai valvovana viranomaisena tai joissa sen rooli liittyy viranomaisena lausuntojen tai asiaan liittyvän ohjeistuksen ja neuvonnan antamiseen sekä yhteistoimintaan muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Ohjeessa käsiteltäviä aihealueita ovat vesiliikennelain mukaiset vesiliikenteen kiello- ja rajoitusasiat, vesilupa-asioissa annettavat lausunnot, väyläpäätökset ja väylänpitäjien valvonta sekä erinäiset muut vesiväylänpitoon ja vesiliikenteeseen liittyvät tehtävät.

Ohjeen tavoitteena on kuvata Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla olevat vesiväylänpitoon liittyvät viranomaisasiat ja antaa asiakkaille ja sidosryhmille tietoa Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenettelyistä ja -periaatteista näissä asioissa.

Useasta tässä yleisohjeessa käsitellyistä aihealueista on olemassa erillinen, yksityiskohtaisempi ohje. Ohjeluetelo on tämän yleisohjeen lopussa.

Tämä ohje korvaa Liikenne- ja viestintäviraston ohjeen "Liikenne- ja viestintäviraston viranomaistoiminta vesiväyläasioissa"

Sisällysluettelo

1	YLEISTÄ.....	3
2	VESILIIKENNELAIN MUKAISET KIELLOT JA RAJOITUKSET	3
3	VESILUPA-ASIAT	4
3.1	Yleiset menettelyperiaatteet.....	4
3.2	Sillat.....	5
3.3	Ilmajohdot.....	6
3.4	Vedenalaiset kaapelit ja putkijohdot	7
3.5	Väylätyöt ja väylien perustaminen.....	8
3.6	Kala-altaat ja niiden merkitseminen	9
3.7	Tuulivoimaloiden rakentaminen	9
3.8	Muut vesirakennustyöt	11
4	VÄYLÄPÄÄTÖKSET	11
4.1	Yleiset periaatteet.....	11
5	VÄYLÄNPITÄJIEN VALVONTA	12
5.1	Yleistä.....	12
5.2	Satamat	13
5.3	Vastuuperiaatteet ja vastuiden toteaminen.....	13
5.4	Satama-aluetta koskevat väyläpäätökset	14
6	VÄYLIIN JA VÄYLÄNPITOON LIITTYVIÄ VASTUU- JA KORVAUSPERIAATTEITA ..	14
6.1	Vialliset ja siirtyneet turvalaitteet.....	14
6.2	Pohjakosketukset	14
6.3	Väylälle joutuneet vieraat esineet	15
7	MUUT VÄYLÄNPIDON VIRANOMAISTEHTÄVÄT JA EDUNVALVONTA-ASIAT	16
7.1	Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA).....	16
7.2	Kaava-asiat	16
7.3	Väylän tilapäinen sulkeminen tai muu vesiliikenteen tilapäinen rajoittaminen	16
7.4	Kilpailujen ym. tapahtumien järjestäminen.....	17
7.5	Merenkululle vaaralliset ajelehtivät kohteet	18
7.6	Väylät ja kalastus	19

1 YLEISTÄ

Vesiväyläverkostoon ja vesistöihin kohdistuu eri tahoilta toimenpiteitä, joilla voi olla vaikutusta väylänpitoon tai vesiliikenteeseen ja sen harjoittamiseen. Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) tehtäviin kuuluu määrätyn osin valvoa toimenpiteitä väylillä ja myös väylien ulkopuolisilla vesialueilla, joilla harjoitetaan vesiliikennettä.

Nämä viranomaistehtävät liittyvät mm. seuraaviin asiayhteyksiin:

- Vesiliikennelain (782/2019) 101 §:n mukaisten, väyliä koskevien kieltojen ja rajoitusten asettaminen sekä 106 §:n mukaisten lupien myöntäminen
- Vesilain (587/2011, jäljempänä VL) mukaisiin vesilupiin liittyvät lausunnot ja kuulemiset
- vesiliikennelain 49 §:n mukaisten väyläpäästösten antaminen
- väylänpitäjien valvonta

Tässä ohjeessa on esitetty Liikenne- ja viestintävirastossa noudatettavat yleiset toimintaperiaatteet ja menettelytavat väylänpidon ja vesiliikenteen valvontaan liittyvissä asioissa. Lisäksi ohjeessa on viitattu kunkin asiakohdan yhteydessä asiasta mahdollisesti erikseen annettuihin, yksityiskohtaisempiin ohjeisiin.

Ahvenanmaan alueella toimintaa ohjaa alueen itsehallintolaki (1144/1991), jonka puitteissa maakunnalla on lainsäädäntövalta mm. vesioikeutta sekä kanavia, veneliikennettä ja paikallisen vesiliikenteen väyliä koskevissa asioissa (Ahvenanmaan itsehallintolain 18 § kohta 21). Matalaväylät ja niitä koskevat asiat kuuluvat siten käytännössä kokonaisuudessaan maakunnan hallituksen vastuulle. Kauppamerenkulun väylät kuuluvat Väyläviraston vastuulle, mutta niitäkin koskeviin toimenpiteisiin tulee olla maakunnan hallituksen suostumus. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviin kuuluu kuitenkin valvoa väylänpitoa myös Ahvenanmaalla.

2 VESILIKENNELAIN MUKAISET KIELLOT JA RAJOITUKSET

Vesiliikennelain mukaan "Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää vesikulkuneuvolla liikkumisen määräajaksi tai toistaiseksi määrättyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kieltö tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi", (101 §:n 1 mom.).

Liikenne- ja viestintävirastolla on toimivalta antaa yleisiä kulkuväyliä ja muita vesialueita koskevia kieltoja ja rajoituksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vesiliikennelain 101 §:n 2 momentin mukaan aluekohtaisesti kieltää tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

pin käytön tai rajoittaa sitä, jos sen käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle. Näitä kieltoja ja rajoituksia voidaan asettaa kaikille vesikulkuneuvotyypeille.

Liikenne- ja viestintäviraston ohjeessa "Vesiliikennelain mukaiset kiellot ja rajoitukset" on kuvattu lain soveltamisessa ja päätösten antamisessa noudatettavat periaatteet ja menettelytavat.

Tarkempi erittely niistä kielloista ja rajoituksista, joissa edellytetään vesiliikennelain mukaista päätöstä, on esitetty em. ohjeessa.

Kieltoja ja rajoituksia koskevasta hakemusmenettelystä säädetään vesiliikennelain 102 §:ssä. Hakemuslomake on täytettävissä Traficomien verkkosivuilla.

Väyliä koskevien kieltojen ja rajoitusten merkitsemisestä maastoon ja merkkien ylläpidosta vastaa väylänpitäjä. Väylien ulkopuolisten kieltojen ja rajoitusten merkitsemisestä ja merkkien ylläpidosta vastaa se kunta, jonka alueella rajoitus on (vesiliikennelain 104 §). Traficom valvoo merkintöjen asianmukaisuutta ja niiden ylläpitoa.

Ahvenanmaan maakunnan alueella kauppamerenkulun väyliä koskevat kiello- ja rajoituspäätökset tekee Traficom. Matalaväyliä ja muita vesialueita koskevat päätösasiat hoitaa maakunnan hallitus (Ahvenanmaan itsehallintolain 18 § 1 momentin 21 kohta).

3 VESILUPA-ASIAT

3.1 Yleiset menettelyperiaatteet

Vesilain mukaisten lupamenettelyjen yhteydessä lupaviranomaisena toimivat aluehallintovirastot lähettävät vesilupahakemuksia koskevat kuulutukset, lausuntopyyntöt ja päätökset tiedoksi Traficomille ja asianosaisille.

Traficom ottaa kantaa sellaisiin lupahankkeisiin, joilla voi olla vaikutusta väyliin, väylänpitoon ja vesiliikenteeseen. Traficomien tehtävänä on näissä hankkeissa:

- Yleisen kulkuväylän määräämistapauksissa ottaa kantaa väylän ja sen väyläalueen tarkoituksenmukaisuuteen. Lisäksi Traficom tarvitsee väylänpitäjien valvojana tiedot yleisen kulkuväylän ylläpitäjästä ja väylän sijainnista turvalaitteineen
- valvoa maastomerkintöjen asianmukaisuutta
- huolehtia tietojen välittämisestä ja julkaisemisesta vesiväylien käyttäjille (Tiedonantoja Merenkulkijoille –ilmoitukset (TM), VTS-palveluntarjoaja, ENC-aineistot ja painetut merikartat)

Vastuu luvan tarpeellisuuden harkinnasta, luvan hakemisesta, ilmoituksesta ja hankkeen vaikutuksista on hankkeen toteuttajalla, myös niissä tilanteissa, joissa esim. ilmajohdon alikulkukorkeutta tilapäisesti muute-

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

taan. Traficom voi antaa lausuntonsa asiassa, mutta tällöin se vastaa ai-noastaan muutostietojen välittämisestä vesiliikenteelle. Tilapäisten muu-tosten yhteydessä hankkeesta vastaava huolehtii myös tarvittavista mer-kintöjen muutoksista maastossa.

Rakentamista koskevat ilmoitukset sekä valmistusilmoitukset toimitetaan Traficomiin, jossa ne saadaan karttatietojärjestelmään ja julkaista-viksi TM-ilmoituksissa ja merikartoilla (mm. sijaintitiedot ja alikulkukor-keustiedot).

Kohteiden maastoon merkitsemisestä vastaa pääsääntöisesti hankkeesta vastaava rakenteen omistaja. Vesiliikennemerkkien asettamisesta on säädetty vesiliikennelain 54 §:ssä ja niiden sijoittamisesta ja ulkoasusta lain 56 §:ssä.

Ahvenanmaan alueella noudatetaan maakunnan omaa vesilakia (poik-keaa jossain määrin valtakunnan vesilaista).

3.2 Sillat

Vesilain mukaan sillan tai kuljetuslaitteen tekeminen yleisen kulku- tai valtaväylän yli edellyttää vesilain mukaista lupaa.

Yleiset suositukset silta-aukkojen mitoista ja menettelytapaohjeet silta-hankkeissa on esitetty ohjeessa "Ohjeet vesistön ylittävien siltojen auk-komitoista" (Liikenneviraston ohjeita 42/2017).

Sillan rakentajan on suositeltavaa kysyä kulkuväyliä ylittävien siltojen osalta väylänpitäjältä lausuntoa silta-aukon mitoista ja sijainnista jo hankkeen suunnitteluvaiheessa, koska näillä seikoilla voi olla ratkaiseva vaikutus siihen, millaisia ratkaisuvaihtoja siltahankkeessa voi tulla kysee-seen. Kulkuväylien ulkopuolisten vesistösiltojen osalta lausunnon antaa Traficom. Vesilain mukaisen menettelyn yhteydessä väylänpitäjän lisäksi myös Traficom antaa lausunnon koskien kulkuväyliä ylittäviä siltoja.

Silta-aukon mittoihin vaikuttaa mm. sillan alittavan väylän väyläluokka, alueen vesiliikenne ja aluskanta, mahdolliset uiton tarpeet, ko. alueella ja reitillä olevien muiden siltojen korkeudet sekä mahdolliset kiertoväylät ja -reitit.

Lausunnossaan Traficom ottaa kantaa mm. seuraaviin kohtiin:

Kulkuväylän ylittävät sillat

- työnaikaiset järjestelyt ja ilmoitukset
- vesiliikenteen kannalta sopiva rakentamisajankohta, jos työ rajoittaa vesiliikennettä
- ilmoitus hankkeen valmistumisesta
- rakennusaikainen ja lopullinen merkitseminen maastoon

Kulkuväylien ulkopuoliset vesistö sillat

- silta-aukon alikulkukorkeus, vapaa korkeus ja leveys
- työnaikaiset järjestelyt ja ilmoitukset
- vesiliikenteen kannalta sopiva rakentamisajankohta, jos työ rajoittaa vesiliikennettä

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

- ilmoitus hankkeen valmistumisesta
- rakennusaikainen ja lopullinen merkitseminen maastoon

Traficomille lähetettäviin, kaikkien vesistösiltojen valmistusilmoituksiin sisällytettävät tiedot:

- sillan nimi ja sijaintikunta
- vesilupapäätöksen numero
- valmistumisajankohta
- sillan omistaja/ylläpitäjä
- sillan tyyppi
- sillan alikulkukorkeus/alikulkukorkeudet, vapaa korkeus ja silta-aukon vapaa leveys
- jos avattavan sillan alikulkukorkeus on rajoitettu myös ylä/auki-asennossa, ilmoitetaan se erikseen
- tiedot maastomerkinnöistä ja valokuvat vesiliikennemerkkeistä
- sijaintitieto;
  - karttaote (peruskarttaote)
  - sijaintikoordinaatit, koordinaattitiedot suositellaan esitettäväksi Euref-FIN-koordinaatistossa, numeeriselle karttatiedolle suositellaan ESRI:n shape-formaattia.
- sillan yleispiirustus, josta käy ilmi sillan päämitat ja alikulkukorkeusmerkkien paikat
- tarpeen mukaan valokuvia
- siltapaikan väylän haraustiedot sillan valmistumisen jälkeisestä tilanteesta
- avattavan sillan käyttöpaikka ja yhteystiedot
- muut mahdolliset erityistiedot (tapauskohtaisesti).

Sillan rajoitettu alikulkukorkeus merkitään siltaan asetettavalla vesiliikennelain mukaisella "rajoitettu alikulkukorkeus"-merkillä. Merkin asettamisesta vastaa sillan omistaja. Merkin asettamisesta ilmoitetaan valmistusilmoituksen yhteydessä Liikenne- ja viestintävirastolle paikannustietoineen.

Sillan valmistusilmoitusta koskeva lomake on täytettävissä Traficomien verkkosivuilla.

3.3 Ilmajohdot

Suosituksien vesistön ylittävien ilmajohdot alikulkukorkeuksista ja menettelytapaohjeet johtohankkeisiin liittyvissä asioissa on esitetty Liikenne- ja viestintäviraston ohjeessa "Ilmajohdot sekä kaapeleiden ja putkijohtojen asettaminen vesialueella"

Alikulkukorkeussuosituksien esittämistä ohjeessa eriteltynä väyläluokittain tai vesistöalueittain. Yksittäisissä hankkeissa ratkaistaan alikulkukorkeussuosituksien tapauskohtaisesti edellä mainitussa ohjeessa esitetyt periaatteet ja suositukset soveltaen.

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Kaikissa tapauksissa, joissa ilmajohto ylittää yleisen kulkuväylän johtohankkeesta vastaava pyytää väylänpitäjän lausuntoa tarvittavasta alikulkukorkeudesta (valtion väylien osalta Väylävirastolta). Lisäksi valmistumisilmoitus sekä tiedot maastomerkinnoista toimitetaan Traficomille.

Väylien ulkopuolisilla purjehduskelpoisilla vesialueilla, pyytää johtohankkeesta vastaava Traficom in lausuntoa tarvittavasta alikulkukorkeudesta siitä riippumatta, haetaanko ilmajohtohankkeelle vesilain mukaista aluehallintoviraston lupaa vai ei. Lausunto on hyvä pyytää jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, koska sillä saattaa olla ratkaiseva vaikutus siihen, millaisia toteutusratkaisuvaihtoehtoja hankkeessa voi tulla kysymykseen.

Vesilain mukaan valtaväylää tai yleistä kulku- tai uittoväylää ei saa ilman vesilupaa rakentamalla sulkea tai supistaa eikä väylään saa asettaa sen käyttämistä vaikeuttavaa laitetta (VL 3:3, kohta 1). Lupa johdon rakentamiseen on näin ollen haettava, jos johto tulee rajoittamaan vesiliikennettä. Johdon katsotaan rajoittavan vesiliikennettä varsinkin silloin, jos ilmajohdon suunniteltu alikulkukorkeus on pienempi kuin samalla kulkureitillä/vesialueella jo olevien rakenteiden (siltojen tai johtojen) korkeus, eikä vaihtoehtoisia, kohtuullisiksi katsottavia kulkureittejä ole.

Yleisen kulkuväylän ylittävät ilmajohdot merkitään vesiliikennelain mukaisella ilmajohto-merkillä sekä rajoitettua alikulkukorkeutta osoittavalla merkillä. Merkkien asettamisesta vastaa johdon omistaja. Merkkien asettamisesta ilmoitetaan johdon valmistumisilmoituksen yhteydessä paikannustietoineen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Kaikista vesistön ylittävistä ilmajohdoista tehdään valmistumisilmoitukset Traficomille.

Ilmajohdon valmistumisilmoitusta koskeva lomake on täytettävissä Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla.

3.4 Vedenalaiset kaapelit ja putkijohdot

Kaapeleiden ja muiden johtojen asettamista koskevat ohjeet on esitetty Liikenne- ja viestintäviraston ohjeessa "Ilmajohdojen sekä kaapeleiden ja putkijohdojen asettaminen vesialueella"

Vesi-, viemäri-, voima- tai muun johdon rakentamiseen yleisen kulku- tai uittoväylän alitse on aina haettava vesilain mukainen lupa (VL 3:3, kohta 4). Lupa voidaan tarvita myös, vaikka kyseessä ei olisi yleisen kulkuväylän tai valtaväylän alitus, jos kyseessä on tilanne, jossa rakentamisella voidaan aiheuttaa vahinkoa tai haittaa toisen vesialueelle (VL 3:2, 2. mom.).

Kulkuväylien alittavissa hankkeissa kuullaan väylänpitäjää, joka ottaa kantaa riittävään kaapelin tai johdon asennussyvyyteen ja muihin hankkeeseen liittyviin näkökohtiin.

Kulkuväylien alittavissa sekä muuallekin vesialueelle laskettavien kaapeli- ja putkijohdojen asennushankkeissa kuullaan myös Traficomia.

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Kaapelit ja putkijohdot merkitään rannalle asetettavilla vesiliikennelain mukaisilla kaapeli- ja johtotauluilla. Johtojen ja kaapeleiden merkitsemistä on käsitelty Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä "Vesiliikennemerkkit ja valo-opasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen"

Omistaja ilmoittaa myös käytöstä poistetuista kaapeleista tai putkijohtoista. Ilmoituksessa tuodaan esiin, onko kaapeli tai putkijohto ja sitä koskevat maastomerkinnot poistettu myös maastosta.

Maalämpöputkistojen ja muiden vähäisempien putkijohtojen asettamisessa sovelletaan samoja, kaapeleiden ja putkijohtojen asettamisesta annettuja ohjeita. Putkistojen maastoon merkitsemisessä noudatetaan tapauskohtaista harkintaa. Merkitseminen voidaan useissa tapauksissa jättää omistajan itsensä päätettäväksi.

Kaapeleiden ja putkijohtojen valmistumisilmoitusta koskeva lomake on täytettävissä Traficomien verkkosivuilla.

3.5 Väylätyöt ja väylien perustaminen

Väylänpitäjien väylänpitoa koskevat vesilupahakemukset liittyvät yleisten kulkuväylien ja niiden turvalaitteiden rakentamiseen tai väylän perustamiseen (määräämiseen).

Väylätöitä koskevilla lausunnoilla Traficom pyrkii huolehtimaan, ettei töistä aiheudu tarpeetonta tai kohtuutonta haittaa vesiliikenteelle, että ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin rakentamisen aikaisen vesiliikenteen väliaikaiseksi turvaamiseksi, ja että töitä koskevat ilmoitukset hoidetaan asianmukaisesti. Vesiliikenteen järjestelyistä aiheutuvista kustannuksista vastaa hakija.

Merenkulun turvalaitteiden asettamiseen tarvitaan Traficomien lupa siitä riippumatta, onko turvalaitteen rakentamiseen haettu vesilain mukaista lupaa (useimmissa tapauksissa vesilupaa ei tarvita). Vesiliikennelain 49 §:n mukainen lupa myönnetään hakijalle ns. väyläpäättömenettelyssä. Yleisen kulkuväylän merkinnässä käytetään Liikenne- ja viestintäviraston määräyksen "Viitoitusjärjestelmä ja merenkulun turvalaitteet" mukaisia turvalaitteita. Määräyksen mukainen viitoitusjärjestelmä perustuu kansainvälisen turvalaitejärjestön IALAn (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities) vastaavaan suositukseen.

Julkisen kulkuväylän käyttöönotosta päättää Väylävirasto ja muiden väylänpitäjien ylläpitämien yleisten paikallisväylien käyttöönotosta päättää aluehallintovirasto. Ennen kulkuväylien käyttöönottoa väylänpitäjät hakevat ns. väyläpäättöstä Traficomilta (ks. luku 4. Väyläpäättökset). Väyläpäättöstä varten väylänpitäjät toimittavat Traficomille asianmukaiset väyläesitysasiakirjat. Tarvittaessa Traficom ottaa kantaa suunnitellun väylän navigoitavuuteen, mitoitukseen ja merkintään jo väylän vesilain mukaisen määräämismenettelyn yhteydessä.

3.6 Kala-altaat ja niiden merkitseminen

Kala-altaiden perustaminen käsitellään vesilain mukaisessa menettelyssä (vesilain 3 luvun 2 §). Lupamenettelyn yhteydessä kuullaan Traficomia, joka ottaa lausunnossaan kantaa mm. altaan sijoitukseen ja merkintään. Valmistumisilmoitus paikannustietoineen toimitetaan Traficomille. Väylien läheisyyteen asennettavien kala-altaiden osalta kuullaan myös väylänpitäjää.

Yleisperiaatteena altaiden merkitsemisessä on, että ainoastaan väylien läheisyydessä olevien altaiden merkitsemisessä voidaan käyttää merenkulun turvalaitteita. Muutoin altaat merkitään soveltaen kalastuslaissa ja -asetuksessa annettuja ohjeita kalanpyydysten merkitsemisestä.

Kelluvien kala-altaiden merkitsemisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Yleisten kulkuväylien läheisyydessä sijaitsevat kala-altaat merkitään väylänpuoleiselta reunalta keltaisella erikoisviitalla ja varustetaan viitoitusjärjestelmän mukaisella keltaisella valotunnuksella.
2. Vesiliikennealueista syrjässä sijaitsevien altaiden merkitsemisessä ei käytetä merenkulun turvalaitteita, vaan altaat merkitään kalanpyydysten merkinnästä kalastuslaissa annettujen ohjeiden mukaisesti. Altaat varustetaan tarpeen mukaan heijastimella tai valolaitteilla pimeässä havaitsemista varten.

Kala-altaan rakentaja vastaa merkkien rakentamisesta ja ylläpidosta. Altaan sijainnista ja merkinnästä tehdään tarpeen vaatiessa ja lupamääräysten mukaisesti ilmoitus Traficomille.

Jos altaan merkitsemisessä käytetään kohdan 1 mukaisia viitoitusjärjestelmän mukaisia merkkejä, tarvitaan merkkien asettamiseen Traficomin lupa (vesiliikennelain 49 §). Traficom tekee merkeistä väyläpäättökseen merkinnän saamiseksi merikartoille (ks. luku 4).

Lisäksi on huomattava, että kala-altaiden ankkuroinnissa käytetyt köydet ja vaijerit eivät saa estää tai haitata alueen vesiliikennettä.

Valmistumisilmoituksen lisäksi Traficomille tehdään ilmoitus myös altaan myöhemmästä poistamisesta.

3.7 Tuulivoimaloiden rakentaminen

Tuulivoimaloiden rakentamista koskevissa vesilupa-asioissa kuullaan Traficomia. Traficom ottaa lausunnoissaan kantaa mm. voimaloiden sijoitukseen ja merkintään. Valmistumisilmoitus paikannustietoineen toimitetaan Traficomille. Väylien läheisyyteen asennettavien tuulivoimaloiden osalta kuullaan myös väylänpitäjää.

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Tuulivoimaloiden rakentajien on suositeltavaa olla yhteydessä Traficomiin jo ennen lupahakemuksen jättämistä, jotta vesiliikenteen edellytykset rakentamiselle voidaan ottaa huomioon jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Hankkeen sijaitessa lähellä kulkuväyliä on hyvä olla yhteydessä myös väylänpitäjään.

Vesialueille ja rannalle väylien läheisyyteen rakennettavien tuulivoimaloiden sijoittamisessa, rakentamisessa ja merkitsemisessä huomioidaan seuraavia yleisiä näkökohtia:

- Rakenteet eivät saa estää tai haitata väylien käyttöä tai väylämerkinnän havaitsemista.
- Tuulivoimalat merkitään asianmukaisesti. Merkinnot ovat IALAn (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities) kansainvälisten merkintäperiaatteiden ja -järjestelmien mukaiset ja perustuvat IALAn asiassa antamiin suosituksiin.
- Tuulivoimalat merkitään sekä yöllä että päivällä havaittaviksi ottaen huomioon paikallinen liikenne ja olosuhteet.
- Tuulivoimaloiden suunnittelussa ja sijoittamisessa tulisi myös huomioida ja selvittää niiden mahdolliset vaikutukset tutkien, radionavigointilaitteiden ym. merenkululle tärkeiden radiolaitteiden toimintaan.
- Tuulivoimalan mastorakenteita voidaan joissain tilanteissa hyödyntää myös merimerkkien tukirakenteina (esim. linjamerkit)
- Tuulivoimalasta on riittävä turvaetäisyys väyliin, mm. voimalan lavoista mahdollisesti irtautuvien jääkimpaleiden osumisriskin eliminoimiseksi. Turvaetäisyydet määritetään tapauskohtaisesti.

IALA on julkaissut suositukset tuulivoimaloiden merkitsemisestä (IALA, Recommendation O-139 on the Marking of Man-Made Offshore Structures, Edition 2, December 2013). Suositus sisältää ohjeet sekä yksittäisten tuulivoimalamastojen (wind generator/wind turbine) että usean maston muodostaman tuulivoimapuiston (wind farm) merkitsemiseen. Kansalliset viranomaiset voivat antaa lisäksi tätä täydentäviä ohjeita ja määräyksiä.

Yksittäinen masto maalataan ylavedestä määräkorkeuteen saakka ympäriinsä keltaiseksi tai vaihtoehtoisesti 2 m leveillä keltaisilla raidoilla 2 m vaakaväleihin. Mastorakenteessa mahdollisesti olevat turvalaitteet asennetaan roottorin siipien ala-asennon alapuolelle. Yksittäiset mastot merkitään pimeällä havaitsemista varten IALAn suositusten mukaisella valkoisella vilkkuvalla valolla (Morse-tunnus "U").

Tuulivoimapuistossa, joka muodostuu ryhmästä mastoja, ryhmän äärimmäiset (nurkka)mastot varustetaan kaikkiin suuntiin näkyvillä erikoismerkin valotunnuksilla. Valot suositellaan synkronoitavaksi keskenään. Nurkkamastojen väliltä voidaan lisäksi merkitä valittuja mastoja käyttäen kaikkiin suuntiin näkyvää keltaista vilkkuvaa valoa, jonka tunnus poikkeaa selvästi nurkkamastojen valotunnuksista.

Liikennevirasto on antanut ohjeen tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen (Tuulivoimalaohje, Liikenneviraston ohjeita 8/2012).

Tuulivoimaloiden voimajohtojen asettamisessa ja merkitsemisessä noudatetaan Liikenne- ja viestintäviraston määräystä "Vesiliikennemerkit ja valo-opasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen" sekä viraston ohjetta "Ilmajohtojen sekä kaapeleiden ja putkijohtojen asettaminen vesialueella"

3.8 Muut vesirakennustyöt

Traficomia kuullaan myös kaikissa muissa vesirakennustöissä, joissa rakenteita suunnitellaan rakennettavaksi väylien läheisyyteen tai vesiliikenteen käyttämille vesialueille. Tyypillisesti näitä ovat mm. laituri- ja satarakenteet, aallonmurtajat ja muut pengerrykset sekä rantaviivan muutokset. Traficomille toimitetaan rakenteiden valmistumisilmoitukset. Vesistö rakenteen valmistumisilmoituslomake on täytettävissä Traficomin verkkosivuilla.

4 VÄYLÄPÄÄTÖKSET

4.1 Yleiset periaatteet

Väyläpäätös on lupapäätös, jolla annetaan lupa turvalaitteiden asettamiseen ja vahvistetaan yleistä kulkuväylää koskevat tiedot (vesiliikennelain 49 §). Menettelyllä hyväksytään Traficomiin toimitetut tiedot ja varmistetaan, että yleisten kulkuväylien ja merenkulun turvalaitteiden tiedot saadaan merikartoille.

Väyläpäätös voi koskea uusien väylien ja turvalaitteiden asettamista, nykyisten muuttamista tai niiden poistamista. Samalla päätöksellä vahvistetaan myös ko. väyliä ja turvalaitteita koskevat uudet tiedot. Väyläpäätös voi joissain tapauksissa koskea myös pelkästään tietojen muuttamista ilman, että fyysiseen infrastruktuuriin maastossa tulee mitään muutoksia.

Päätöksen jälkeen kohteet ovat esitettävissä painetuilla merikartoilla ja ENC-aineistoissa. Päätöksistä ilmoitetaan Tiedonantoja Merenkulkijoille – julkaisuissa (TM).

Jos kohteiden käyttöönotto tapahtuu käytännössä joiltain osin vasta väyläpäätöksen jälkeen (esim. kelluvien turvalaitteiden asennus), ilmoitetaan väyläpäätöksessä päivämäärä, johon mennessä muutokset on toteutettu maastossa.

Väyläpäätös tehdään Traficomien väyläpäätöslomakkeelle. Yksityiskohtaisemmat tiedot esitetään päätöksen liitteinä olevissa väyläpäätösasiakirjoissa. Väyläpäätösasiakirjojen tulee olla riittävän kattavat ja niiden tulee sisältää tarvittavat tiedot kohteiden asianmukaisuuden arvioimiseksi sekä kohteiden kartoille merkitsemistä varten.

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Väylillä tehtävät muutokset voidaan jakaa muutosten kestoajan perusteella kahteen ryhmään:

1. Toistaiseksi voimassa olevat muutokset (normaalit muutokset)
2. Tilapäiset muutokset

Tilapäiset muutokset ovat väliaikaisia ja kestoaltaan muutamasta päivästä muutamaan kuukauteen (enintään n. 1 vuosi). Sekä toistaiseksi voimassa olevien muutosten sekä tilapäisten muutosten tapauksissa tehdään aina väyläpäätös. Jos kyse on tilapäisestä muutoksesta, jota ei haluta viedä merikartoille, tehdään siitä nk. tilapäinen väyläpäätös.

Väylänpitäjät toimittavat esityksensä väylistä ja turvalaitteista ja niiden muutoksista Traficomiin väyläesityksen muodossa. Lomake on täytettävissä Traficomien verkkosivuilla. Traficom vahvistaa esityksen pohjalta väyläpäätöksen. Väyläpäätösprosessi ja väyläpäätösasiakirjojen sisältö on ohjeistettu yksityiskohtaisemmin Traficomien ohjeessa "Väyläpäätösten hakeminen ja käsittely".

Silloin kun kyse uusien kiinteiden turvalaitteiden rakentamisesta tai muuten merkittävästä määrästä turvalaitteita, on väylänpitäjän suositeltavaa varmistaa väylän merkintäsuunnitelman toteutuskelpoisuus Traficomilta erikseen jo ennen rakentamista ja väyläesityksen tekemistä, jotta mahdolliset Traficomien esittämät muutostarpeet suunniteltuun merkintään ehditään ottaa huomioon riittävän ajoissa ennen toteutusvaihetta.

5 VÄYLÄNPITÄJIEN VALVONTA

5.1 Yleistä

Väyliä ja turvalaitteiden asianmukaisesta kunnosta vastaa väylänpitäjä. Traficomien tehtävänä on Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain (935/2018) mukaan huolehtia liikenteen sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä. Valvontatehtäviin kuuluu osaltaan vesiväylänpidon valvonta Suomessa.

Väyliä ja turvalaitteiden kunnon valvonnassa käytännön toimenpiteinä voivat tulla kyseeseen väylänpitotoiminnan ja vikailmoitusten seuranta, väylänpitäjille lähetettävät muistutuskirjeet ja selvityspyynnöt sekä maastotarkastukset ja auditointi.

Osana valvontaa pyydetään väylänpitäjiä määrävälein raportoimaan tekemistään turvalaitteiden sijainti- ja kuntotarkastuksista Traficomille.

Uusien ja muuttuneiden väylä- ja turvalaitetietojen tarkastus tapahtuu väyläpäätösten yhteydessä. Väylänpitäjä vastaa tiedoista ja niiden oikeellisuudesta, mutta Traficom omalta osaltaan tarkastaa ja huolehtii siitä, että tiedot ovat asianmukaiset, mm. merikarttajulkaisuja silmällä pitäen. Väyläviraston (Väylä) väylätietojen hallintajärjestelmässä ylläpidetään perustiedot kaikista yleisistä väylistä ja niiden turvalaitteista.

Traficomien yleinen valvontavastuu yleisistä kulkuväylistä edellyttää, että sillä on pääsy kaikkiin yleisiin väyliä ja niiden turvalaitteita koskeviin tietoihin Väyläviraston väylätietojen hallintajärjestelmässä. Tämä koskee myös niitä alueita, joilta Traficom ei ylläpidä merikarttaa.

5.2 Satamat

Satama-alueella tehtäviin toimenpiteisiin ja ratkaisuihin Traficom ottaa kantaa satamaa koskevien vesilupahakemusten ja väyläpäätösten yhteydessä. Traficomille kuuluva vesiväylänpidon valvontavastuu koskee myös satama-alueita.

Satama-alue on satamanpitäjän hallintaan kuuluva, satamatoiminnoille varattu alue. Satama-alueen raja määräytyy siten ensisijaisesti satamanpitäjän tarpeista ja lähtökohdista. Satama-alueen raja on määritetty satamajärjestyksessä.

5.3 Vastuuperiaatteet ja vastuiden toteaminen

Vastuuperiaatteen mukaan kumpikin osapuoli vastaa alueellaan väylänpidon toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Tällaisia tehtäviä ovat mm. turvalaitteiden rakentaminen ja asentaminen, turvalaitteiden ylläpito, syventämis- ja parantamisruoppaukset, ylläpitoruoppaukset, väylillä tehtävät mittaukset, tietojen ylläpito ja rakentamisen luvat. Toimenpiteiden suorittamisesta ja hoitamisesta voivat osapuolet sopia tapauskohtaisesti erikseen.

Traficomien vastuulle satama-alueen osalta kuuluu yleinen vesiväylänpidon valvonta sekä merikartoitusta palvelevat merenmittaukset.

Väylänpidon vastuualueet väylien ja turvalaitteiden omistuksen ja ylläpidon osalta todetaan väyliä ja turvalaitteita koskevissa väyläpäätöksissä. Vastuualueista ja -rajoista voidaan tarpeen mukaan sopia myös erillisellä sopimuksella. Jos vastuuraja noudattaa satama-alueen rajaa, ja väylänpidon vastuut on todettu satamajärjestyksessä, ei erillistä vastuusopimusta osapuolten kesken välttämättä tarvita.

Kaikki yleisiä kulkuväyliä koskevat vastuualueiden muutokset tulee hoitaa vesilain mukaisessa yleisen kulkuväylän määräämismenettelyssä, koska yleisen kulkuväylän juridinen ylläpitovastuu voidaan siirtää vain vesilain lupaviranomaisen päätöksellä.

Tiedot väylien ja turvalaitteiden ja ylläpitäjistä ylläpidetään Väyläviraston väylätietojen hallintajärjestelmässä.

Vastuurajojen ja omistajatietojen muutoksista tulee väylänpitäjien ilmoittaa Traficomille.

5.4 Satama-alueita koskevat väyläpäätökset

Satama-alueella alusten navigointiin ja muuhun operointiin varatut vesialueet (väyläosuus, satama-allas, kääntöallas, laituriallas) katsotaan väyläalueeksi, ja kaikkien näiden alueiden ja niihin liittyvien turvalaitteiden asettaminen ja muutokset vahvistetaan väyläpäätöksellä (väyläpäätös-menettely esitetty edellä kohdassa 4).

Satama-altaassa, joissa on useampia eri syvyisiä laitureita, ei jokaiselle laiturille ole välttämätöntä vahvistaa omaa kulkusyvyyyttä, vaan laitureille riittää pelkän haraussyvyuden (varmistetun vesisyvyuden) ilmoittaminen/vahvistaminen. Sataman tuloväylän tulee kuitenkin kaikissa tapauksissa ulottua ja se tulee vahvistaa vähintään satamaan/satama-altaaseen saakka.

Myös laiturialtaiden merikartoilla esitettävät haraussyvyystiedot ovat väyläinfraan kuuluvaa navigointiteknistä tietoa, joka tulee vahvistaa väyläpäätöksellä. Satama-alueen pohjatopografiatietojen (luotaustiedot) sekä muiden kartoitustietojen (mm. rantaviiva ja laiturit) päivitykset eivät sen sijaan edellytä väyläpäätöstä, mutta myös näistä muutoksista tulee satamien toimittajien tiedot Traficomiin merikarttojen ylläpitoa varten.

6 VÄYLIIN JA VÄYLÄNPITOON LIITTYVIÄ VASTUU- JA KORVAUSPERIAATTEITA

6.1 Vialliset ja siirtyneet turvalaitteet

Lähtökohtaisesti väylänpitäjä ei vastaa vahingoista, jotka ovat aiheutuneet vikaantuneista turvalaitteista tai paikaltaan siirtyneistä kelluvista turvalaitteista johtuvista navigointivirheistä ja niiden seurauksista silloin, jos viasta on ilmoitettu/tiedotettu asianmukaisesti ja viivytyksettä vika havainnon jälkeen, ja vika on korjattu kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun tieto vikaantumuksesta on saatu. Periaatteet turvalaitteiden korjauksesta on esitetty Traficomien ohjeeseen "Yleisten kulkuväylien ylläpito" sisältämässä turvalaitteiden ylläpitoluokituksessa.

Väylänpitäjä voi joutua vastaamaan vahingoista, jotka ovat aiheutuneet törmäämisestä väylälle ajautuneisiin irronneisiin turvalaitteisiin (esim. ajelehtivat poijut), vallinneet olosuhteet ja asiassa tapahtunut tiedottaminen huomioon ottaen.

6.2 Pohjakosketukset

Väylänpitäjän vastuuseen kuuluu huolehtia, että väylällä (väyläalueella) on esteistä vapaata vettä vertaustasosta lukien kyseiselle väyläosuudelle määritettyyn haraussyvyyteen saakka. Pohjaan odottamatta joutuneiden, haraustason yläpuolelle ulottuvien esteiden (esim. luiskien sortumien tai ahtojäiden pohjaan nostattamien lohcareiden) osalta väylänpitäjä tiedottaa asiasta viipymättä saatuaan tiedon väylätilaa rajoittavista esteistä sekä ryhtyy kohtuullisen ajan puitteissa toimenpiteisiin esteiden

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

poistamiseksi. Väylänpitäjän tulisi myös riittävässä määrin osata ennakoita tällaisia tapauksia tilanteissa, joissa esim. pohjan liettymistä on aikaisempien kokemusten tai paikallisten olosuhteiden perusteella odotettavissa. Näissä tapauksissa väylänpitäjä huolehtii esim. tietyin väliajoin tehtävien tarkistusmittausten/harausten suorittamisesta.

Väylänpitäjä tai Traficom väyläpäättökseen hyväksyjänä eivät vastaa siitä, että kaikki kulkusyvyyden mukaisella syvyyksellä kulkevat alukset voisivat käyttää väylää ilman pohjakosketusriskiä kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa (vedenkorkeuden vaihtelut huomioon ottaen).

6.3 Väylälle joutuneet vieraat esineet

Vesiliikennelain 21 §:n mukaan: "Jollei merilain 11 a luvusta muuta johdu, on vesikulkuneuvon omistajan tai sen, jonka hallinnassa vesikulkuneuvo tai tavara oli, poistettava niin pian kuin mahdollista kulkuväylälle tai muulle vesiliikenteen käyttämälle alueelle uponnut, ajelehtinut tai kiinni jäänyt vesikulkuneuvo, sen osa taikka tavara, jos vesikulkuneuvo, sen osa tai tavara on vaarallinen tai haitallinen vesiliikenteelle. Vesikulkuneuvon omistajan tai sen, jonka hallinnassa vesikulkuneuvo tai tavara oli, on tarvittaessa pantava paikalle sopiva merkki tilapäiseksi varoitusmerkiksi.

Vesikulkuneuvon omistajan tai sen, jonka hallinnassa vesikulkuneuvo tai tavara oli, on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua tilanteesta viipymättä hätäkeskukselle, meripelastuskeskukselle tai VTS-palveluntarjoajalle, joka ilmoittaa asiasta edelleen väylänpitäjälle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos vesikulkuneuvo tai puutavaralautta uppoaa kanavassa tai jää kiinni kanavaan tai ei muutoin voi jatkaa matkaansa kanavalla, on päällikön heti ilmoitettava asiasta kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelujen tarjoajalle, joka ilmoittaa asiasta edelleen väylänpitäjälle ja Liikenne- ja viestintävirastolle."

Väylälle ajelehtineiden tai väylälle uponneiden esineiden mahdollisesti aiheuttamista vahingoista tai esineiden poistamisesta aiheutuvista kustannuksista vastaa ensisijaisesti esineen omistaja. Väylänpitäjän vastuulla on merenkululle vaaraa aiheuttavien kohteiden poistaminen väylältä (kohtuullisen ajan kuluessa niistä tiedon saatuaan). Traficomien vastuulla on kohteista tiedottaminen ja tapauksesta riippuen myös merivaroituksen antaminen viipymättä niistä tiedon saatuaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi laiminlyöjän kustannuksella ryhtyä vaaran torjumiseksi tai esteen poistamiseksi tarpeellisiin toimiin. (Vesiliikennelain 21 § 5 mom.)

Merellisten viranomaisten keskinäisestä tehtäväjaosta ja menettelytavoista ajelehtivien kohteiden osalta on annettu tarkempia ohjeita kohdassa 7.5.

7 MUUT VÄYLÄNPIDON VIRANOMAISTEHTÄVÄT JA EDUNVALVONTA-ASIAT

7.1 Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisissa menettelyissä Traficom ottaa tarvittaessa kantaa vesiliikennettä ja kulkuväyliä koskeviin hankkeisiin. Kulkuväyliä koskevissa hankkeissa kuullaan lisäksi väylänpitäjää. Traficom kiinnittää lausunnoissaan huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- Hankkeen vaikutukset vesiliikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen
- Hankkeen vaikutukset vesiliikenteen määrään ja luonteeseen
- Hankkeen vaikutukset olemassa oleviin väyliin ja niiden turvalaitteisiin
- Hankkeen jatkosuunnittelussa ja lupakäsittelyssä sekä rakentamisessa huomioitavat näkökohdat

7.2 Kaava-asiat

Maankäytön suunnitteluun Traficom osallistuu tarvittaessa vesiväylien ja vesiliikenteen näkökulmasta kaikilla kaavatasoilla. Kaavalausunnoissaan Traficom tarkastelee vesiväylien ja vesiliikenteen osalta mm. seuraavia asioita:

- vesiväylien ja vesiliikenteelle ja sen tarpeille varattujen alueiden merkintä kaavoihin riittävässä laajuudessa ja riittäväällä tarkkuudella
- Kaavassa esitettyjen muiden toimintojen vaikutukset vesiliikenteen toimintaedellytyksiin ja turvallisuuteen huomioiden myös merenkulun turvalaitteiden toimivuus ja niiden tarvitsemat esteettömät maa- ja vesialueet
- Vesiliikenteen vaikutusten huomiointi alueiden käytön suunnittelussa

7.3 Väylän tilapäinen sulkeminen tai muu vesiliikenteen tilapäinen rajoittaminen

Väylien sulkemisesta tai vesiliikenteen muusta rajoittamisesta on säädetty vesiliikennelaissa, alusliikennepalvelulaissa (623/2005) ja vesilaissa.

Vesiliikennelain soveltaminen

Vesiliikennelain 100 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi onnettomuuden tai muun vastaavan syyn johdosta määrätä, että vesiliikenne keskeytetään tai sitä rajoitetaan väliaikaisesti vesialueella. Jos vesialueella suunniteltu kilpailu, harjoitus tai muu tapahtuma edellyttää vesiliikennelain 106 §:n mukaista lupaa, voi Liikenne- ja viestintävirasto hakemuksesta antaa luvan vesiliikenteen keskeyttämiseen, rajoittamiseen tai alueellisesta kiellosta tai rajoituksesta poikkeamiseen.

Alusliikennepalvelulain soveltaminen

Alusliikennepalvelulakiin perustuen Traficomilla on toimivaltaisena VTS-viranomaisena ja VTS-palveluntarjoajalla liikenteenohjausoperaattorina

mahdollisuus antaa VTS-alueella vesiliikennettä koskevia tilapäisiä määräyksiä koskien mm. nopeusrajoituksia ja väylän, väylänosan tai vesialueen sulkemista liikenteeltä (17 §). Määräykset koskevat alusliikennepalvelulain piiriin kuuluvia aluksia eli käytännössä lähinnä vain kaupparenkulkua.

Vesilain soveltaminen

Vesilain 3 luvun 3 §:n mukaan valtaväylän tai yleisen kulku- tai uittoväylän sulkemiseen tai supistamiseen on oltava lupaviranomaisen lupa. Sulkemisella tarkoitetaan tässä fyysistä sulkemista (kulkua rajoittavan esteen asettamista). Väylän sulkeminen liikenteeltä (liikenteen kieltäminen tai rajoittaminen) tehdään vesiliikennelakiin tai alusliikennepalvelulakiin perustuen.

Vesilain perusteella tehtävä väylän tilapäinen sulkeminen tai supistaminen liittyy monesti luvanvaraisen hankkeen työnaikaisiin järjestelyihin. Tällöin sulkemista koskevat mahdolliset ehdot ja määräykset määrittään hankkeen lupapäätöksessä.

Traficom ja väylänpitäjät antavat tarkempia ohjeita ja määräyksiä koskien tilapäisiä väyläjärjestelyjä. Traficom antaa ohjeita maastomerkinnoista, valvoo maastomerkinnojen asianmukaisuutta sekä huolehtii tiedottamisesta merenkulkijoille (TM-julkaisut, merivaroitukset, VTS-palveluntarjoaja). Lausunnoissaan Traficom ja väylänpitäjät huomioivat vesiliikenteen ja väylänpidon tarpeet ja pyrkivät vaikuttamaan tilapäisten rajoitusten ajoitukseen, kestoon ja suuruuteen siten, että rajoituksista koituisi vesiliikenteelle mahdollisimman vähän haittaa. Kohteen omistajan tulee itse harkita luvantarve ja huolehtia tarvittavien lupien hakemisesta ym. selvityksistä (koskee myös olemassa olevien kohteiden korjaushankkeita).

Tilapäisten muutosten yhteydessä huolehditaan mahdollisuuksien mukaan siitä, että maastomerkinnot myös vesiliikennemerkkien osalta vastaavat tilapäistä tilannetta, tai että ne eivät ole ristiriitaisia vallitsevaan tilanteeseen nähden.

7.4 Kilpailujen ym. tapahtumien järjestäminen

Vesiliikennelain 106 §:n mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen tarvitaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa, tai ELY-keskuksen lupa, jos kilpailu- ja harjoitusalue sijaitsee useamman kunnan alueella. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja.

Jos luvanvarainen tapahtuma edellyttää väliaikaista vesiliikenteen keskeyttämistä tai rajoittamista tai alueellisesta kiellosta tai rajoituksesta poikkeamista, on lupa siihen haettava Liikenne- ja viestintävirastolta. Lupa on suositeltavaa hakea riittävän ajoissa ennen tapahtumaa.

Jos kyseessä on tapahtuma, joka ei edellytä vesiliikennelain mukaista lupaa, mutta tapahtuma edellyttää voimassa olevasta kiellosta tai rajoituksesta poikkeamista tai liikenteen tilapäistä keskeyttämistä, käsitellään asia määräaikaisena kiello- ja rajoitusasiana. Tällöin hakemus asiasta on

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

tehtävä n. 2-3 kk ennen tapahtumaa, jotta lain mukainen kuuleminen ennen päätöksentekoa voidaan tehdä.

Vesiliikennelain 106 §:n tarkoittamassa tapauksessa luvanantajan tulisi kysyä valmisteluvaiheessa asiassa myös väylänpitäjän lausuntoa, jos alue sijaitsee väylällä tai niiden välittömässä läheisyydessä ja Traficomilta muiden vesiliikenteen käyttämien alueiden osalta. Tapahtuman järjestäjä on saattanut olla asiassa myös suoraan yhteydessä väylänpitäjään tai Traficomiin.

Muilla kuin moottorikäyttöisillä veneillä, esim. purje- ja soutuveneillä tapahtuviin kilpailuihin ei tarvita vesiliikennelain 106 §:n tarkoittamaa lupaa.

Siltä osin kuin tapahtuma edellyttää tilapäisten väyläpäätösten tekemistä, on niiden tekemisestä mainittu tarkemmin edellä kohdassa 4.1.

7.5 Merenkululle vaaralliset ajelehtivat kohteet

Merenkululle vaarallisina ajelehtivina kohteina pidetään kohteita, jotka ovat väylällä, tai jotka ovat vaarassa joutua väylälle. Näiden tapausten osalta ovat merelliset viranomaiset (Väylävirasto, rajavartiolaitos, puolustusvoimat), sopineet keskinäisessä toiminnassaan seuraavista menettelyperiaatteista:

Toiminta havaittaessa merenkululle vaarallinen ajelehtiva kohde

Ensisijaisesti kohteen poistamisesta vastaa kohteen havaitsija mahdollisuksiensa mukaan. Näin toimitaan siinä tapauksessa, että kohde on kooltaan ja painoltaan sellainen, että sen poistaminen on havaitsijan toimesta mahdollista.

Jos kohde on suuri, eikä sitä voi poistaa välittömästi, tulisi havaitsijan pyrkiä toimimaan niin, että kohde saatetaan merenkululle vaarattomaksi esim. hinaamalla se kiinni rantaan/matalikolle tai ankkuroimalla se sekä mahdollisesti merkitsemällä kohde tilapäisillä merkeillä kohteen havaitavuuden parantamiseksi. Kun kohde on saatettu merenkululle vaarattomaksi, siirrytään ilmoitusmenettelyyn.

Jos kohdetta ei voi havaitsijan toimesta tehdä vaarattomaksi, siirrytään suoraan ilmoitusmenettelyyn.

Ilmoitusmenettely

Ilmoitus väylällä ajelehtivista vaarallisista kohteista tehdään valtion liikenteenohjausyhtiön Fintrafficin Turku Radion yleiseen turvalaitteiden vikailmoitusnumeroon 0800 - 18 18 18.

Turku Radio kirjaa ilmoituksen ylös, ja tekee siitä vikailmoituksen. Tarvittaessa kohteesta tehdään myös merivaroitus. Ilmoitusmenettelyssä noudatetaan Liikenne- ja viestintäviraston vikailmoitusohjetta "Yleisten kulukuväylien turvalaitteiden vikailmoitusten tekeminen ja käsittely"

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Kohteiden poistaminen

Väylänpitäjät huolehtivat kohteiden poistamisesta, tapausten kiireellisyys huomioiden.

Ajelehtivät kohteet ovat edelleen omistajiensa omaisuutta ja heidän vastuullaan. Kohteiden omistajat pyritään mahdollisuuksien mukaan selvittämään tavaran mahdollista palauttamista sekä poistamisesta aiheutuneiden kulujen perimistä varten. Myös ilmoitus poliisiviranomaiselle voi olla tarpeen (löytötavaralakiin perustuen).

7.6 Väylät ja kalastus

Vesilaki kieltää väylän käyttämistä vaikeuttavan laitteen tai muun esteen asettamisen valtaväylään tai yleiseen kulku- tai uittoväylään ilman lupa- viranomaisen lupaa (VL 3:3). Käytännössä säännöstä on tulkittu siten, että kiinteään tai seisovan pyydyksen asettaminen väylälle (väylätilaan) on kielletty.

Vesilain mukaan valtaväylässä tai yleisessä kulkuväylässä olevia, kulke- mista haittaavia pyydyksiä saa tilapäisesti siirtää (VL 2:3).

Pyydyksiä ei saa kiinnittää merenkulun turvalaitteisiin, eikä pyydyksiä tu- lisi asettaa lähelle turvalaitteita siten, että pyydykset tai niiden kiinnitys- vaijerit haittaavat väylänhoitotyön suorittamista.

Pyydysten merkitsemisestä on säädetty kalastusasetuksessa (1360/2015). Kalastuksesta yleisesti on säädetty kalastuslaissa (379/2015).

Asiaa koskevat yleisohjeet on esitetty Liikenneviraston julkaisussa Väylät ja kalastus - yleisohje kalastusasioiden huomioimisesta väylillä ja niiden läheisyydessä.

Liikenne- ja viestintävirasto 24.6.2021

Jouni Lappalainen
Päällikkö

Anna Mesimäki
Johtava asiantuntija

TRAFICOM/231488/03.04.01.01/2021

Vesiväylänpidon viranomaistoimintaan liittyviä Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) määräyksiä ja ohjeita:

- Määräys "Vesiliikennemerkit ja valo-opasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen"
- Määräys "Viitoitusjärjestelmä ja merenkulun turvalaitteet"
- Määräys "Vesiliikenne kanavilla ja avattavien siltojen kautta"
- Vesiliikennelain mukaiset kiellot ja rajoitukset -ohje
- Yleisten kulkuväylien ylläpito -ohje
- Väyläpäästösten hakeminen ja käsittely -ohje
- Ilmajohtojen sekä kaapeleiden ja putkijohtojen asettaminen vesialueella -ohje
- Yleisten kulkuväylien turvalaitteiden vikailmoitusten tekeminen ja käsittely -ohje